

Administracinė byla Nr. A²⁶¹-1167/2013

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00841-2012-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 13.6.; 14.3.3.

(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2013 m. spalio 30 d.

Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimės Baltrūnaitės, Stasio Gagio (pranešėjas) ir Romano Kliškausko (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ ir atsakovo Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos apeliacinius skundus dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundą atsakovui Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijai, trečiuoju suinteresuotu asmeniu byloje dalyvaujant Trakų rajono savivaldybės administracijai, **dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.**

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas uždaroji akcinė bendrovė „X“ (toliau – ir pareiškėjas, UAB „X“) kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu (I t., b. l. 1-8), kuriame prašė: 1) panaikinti Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos (toliau – ir atsakovas, Direkcija) 2012 m. vasario 17 d. raštą Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“; 2) įpareigoti Direkciją išduoti pareiškėjui specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo apsaugos reikalavimus Žemaitės g. Nr. 1, Trakų m. esančių pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams, nenustatant reikalavimo parengti žemės sklypo detalų planą.

Pareiškėjas nesutiko su atsakovo reikalavimu rengti žemės sklypo, kuriame esančių pastatų remontą planuojama atlikti, detalų planą. Paašškino, kad siekia atlikti 1974 m. pastatytų, pareiškėjui nuosavybės teise priklausančių pastatų, esančių Trakų istorinio nacionalinio parko rekreacinėje zonoje, kapitalinį ir paprastąjį remontą. Nurodymą suremontuoti pastatus davė ir Trakų rajono savivaldybės administracija. Planuojami darbai yra esamo pastatų tūrio ribose,

nekeičiant užstatymo ploto, aukštingumo, pastatų paskirties. Atlikus kapitalinį remontą, būtų sumažinta apleistų pastatų neigiama estetinė įtaka valstybės saugomos teritorijos kraštovaizdžiui ir jo vertingiesiems objektams, apsaugoti asmenys nuo nelaimingų atsitikimų, išsaugotas turtas. Pagal galiojančius teisės aktus detaliojo plano, norint vykdyti kapitalinį remontą, nekeičiant privalomų teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų, rengti nereikia, tai raštu patvirtino ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija. Pareiškėjo teigimu, Direkcija nepagrįstai vadovavosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 912 patvirtinta Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema, siedama joje įtvirtintą reikalavimą tvarkyti aplinką pagal detaliuosius planus su vėliau įsigaliojusiu Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – ir Teritorijų planavimo įstatymas), kuriame tokio reikalavimo nėra. Pareiškėjas pažymėjo, kad teritorijų planavimo dokumentai ruošiami tik tada, kai tai imperatyviai nustatyta teisės aktuose, Teritorijų planavimo įstatymas aukštesnės teisinės galios teisės aktas, kuriuo turėjo vadovautis atsakovas, reikalavimo rengti detalųjį planą nenumato.

Atsakovas Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija atsiliepime į pareiškėjo skundą (I t., b. l. 118-120) prašė bylą nutraukti arba skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjo administracinę bylą Nr. I-66-189/2010 pagal pareiškėjo skundą, kuriuo šis prašė įpareigoti Direkciją parengti specialiąsias projektavimo sąlygas statinių, esančių (duomenys neskelbtini), kapitaliniam remontui atlikti. Teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad projektavimo tikslas neatitiko bendrųjų Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principų, o reikalavimas parengti detalųjį planą pagrįstas. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, tačiau vėliau atsisakė nuo apeliacinio skundo, todėl apeliacinis procesas buvo nutrauktas (administracinė byla Nr. A⁶⁶²-163/2011). Atsakovo teigimu, nagrinėjama byla nutrauktina, nes yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, priimtas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Trakų rajono savivaldybės administracija atsiliepime į pareiškėjo skundą (I t., b. l. 142-143) prašė jį tenkinti.

Nurodė, kad savivaldybės administracija, vadovaudamasi tuo metu galiojančios Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – ir Statybos įstatymas) redakcijos 20 straipsniu, 2009 m. balandžio 21 d. kreipėsi į Direkciją su prašymu išduoti specialiąsias projektavimo sąlygas. Direkcija 2009 m. gegužės 19 d. raštu informavo, kad sąlygų išduoti negali, nes projektavimo tikslas neatitinka bendrųjų Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principų. Trečiojo suinteresuoto asmens nuomone, reikalavimas rengti detalųjį planą yra nepagrįstas, teisinių kliūčių išduoti specialiąsias sąlygas nėra.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2013 m. sausio 3 d. sprendimu (II t., b. l. 1–6) pareiškėjo skundą patenkino iš dalies. Įpareigojo Trakų istorinio nacionalinio parko direkciją parengti ir išduoti pareiškėjui specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo apsaugos reikalavimus Žemaitės g. Nr. 1, Trakų m. esančių pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams, nenustatant reikalavimo parengti žemės sklypo detalųjį planą. Kitą skundo dalį atmetė.

Teismas nustatė, kad valstybinį žemės sklypą, kurio unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), Žemaitės g. 1, Trakuose, pareiškėjas valdo pagal 1999 m. sausio 18 d. sudarytą nuomos sutartį (I t., b. l. 25-27, 30-31). Šiame sklype esantys pastatai – buvusi „Žalgirio“ irklavimo bazė – pareiškėjui priklauso nuosavybės teise nuo 1998 m. liepos 28 d. (I t., b. l. 38-43). Žemės sklypas ir vienas iš statinių – viešbutis – įrašyti į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. 2009 m. sausio 7 d. pareiškėjas kreipėsi į Trakų rajono savivaldybės administraciją, prašydamą parengti Projektavimo sąlygų sąvadą dėl pastatų, esančių (duomenys neskelbtini), kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto (administracinė byla Nr. I-66-189/2010, b. l. 30-31). 2009 m. vasario 5 d. Trakų rajono savivaldybės administracija raštu Nr. AP3-282 kreipėsi į Direkciją, prašydamą parengti specialiąsias sąlygas pagal pareiškėjo prašymą (administracinė byla Nr. I-66-189/2010, b. l. 47). Direkcija 2009 m. gegužės 19 d. raštu Nr. S-(10.4)-321 nurodė, kad projektavimo tikslas neatitinka Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principų, todėl specialiosios projektavimo sąlygos neišduodamos (administracinė byla Nr. I-66-189/2010, b. l. 26-28). 2009 m. rugsėjo 7 d. pareiškėjas padavė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašydamas įpareigoti Direkciją parengti specialiąsias projektavimo sąlygas statinių, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini), esančių (duomenys neskelbtini), kapitaliniam remontui (administracinė byla Nr. I-66-189/2010, b. l. 3-10). Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010 m. sausio 26 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 pareiškėjo skundą atmetė (I t., b. l. 123-128). Remiantis Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, minėtas sprendimas yra įsiteisėjęs.

2011 m. spalio 5 d. pareiškėjas kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją, prašydamas paaiškinti, ar būtina rengti detalų planą, norint vykdyti kapitalinį remontą (I t., b. l. 100). Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija 2011 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. (8.4)-2D-14220 paaiškino, kad detaliojo plano rengti nereikia, tai nepriklauso nuo statinio buvimo vietos, specialieji reikalavimai statinio kapitalinio remonto projekto parengimui reikalingi tuo atveju, kai projektu numatoma keisti statinio išorės išvaizdą ar kitas pastato vertingąsias savybes, kai jis yra kultūros paveldo vertybė (I t., b. l. 101-102). Remiantis Kultūros paveldo departamento 2011 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. (12.14.V)-2V-1285, pastatai, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini), nepatenka į Kultūros vertybių registre registruotą apsaugos zoną (I t., b. l. 103).

2011 m. lapkričio 28 d. Direkcija raštu Nr. 2-459 kreipėsi į pareiškėją, įpareigodama kuo skubiau kapitaliai suremontuoti jam priklausančius Žemaitės g. 1 esančius pastatus, remontą pradedant nuo tų pastatų, kurie neįtraukti į kultūros vertybių registrą (I t., b. l. 99). 2012 m. sausio 19 d. pareiškėjas kreipėsi į Direkciją, prašydamas parengti ir išduoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), esančių (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams. Prašyme nurodė, kad remonto darbai planuojami esamo pastatų tūrio ribose, nekeičiant užstatymo ploto, aukštingumo (I t., b. l. 12-13). Direkcija 2012 m. vasario 17 d. raštu Nr. S-(10.7)-95 informavo pareiškėją, kad jo nurodyta teritorija ir statiniai patenka į Trakų istorinio nacionalinio parko Rekreacinės zonos rekreacijos įstaigų teritoriją, kurioje pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus. Nurodė, kad reikalavimą rengti detalų planą taip pat pripažino kaip pagrįstą Vilniaus apygardos administracinis teismas įsiteisėjęs 2010 m. sausio 26 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010. Atsižvelgdama į tai, Direkcija nurodė pareiškėjui parengti detalų planą, o sąlygas detaliojo planavimo dokumentui rengti Direkcija nustatys ir išduos, gavusi

savivaldybės administracijos raštą dėl sąlygų detaliojo planavimo dokumentui rengti, specialiuosius reikalavimus – esant detaliajam planui (I t., b. l. 121-122).

Remiantis Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus Architektūros-urbanistikos ekspertų tarybos nuomone, pateikta 2012 m. kovo 22 d. šios tarybos posėdyje, buvusi „Žalgirio“ irklavimo bazė vertintina kaip įdomus ir vertingas sovietmečio architektūros kūrinys, todėl tikslinga inicijuoti komplekso įtraukimo į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (I t., b. l. 148). Šiai išvadai vieningai pritarė visi tarybos nariai (I t., b. l. 149). Remiantis Kultūros paveldo centro 2012 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. (6.3)-2-598, statiniai apžiūrėti, inventorizuoti ir parengtas Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto projektas.

Remdamasis 1995 m. gruodžio 12 d. Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 (redakcija, galiojusi nuo 2011 m. gruodžio 31 d. iki 2012 m. birželio 5 d.) 22 straipsnio 1 dalimi, kuri reglamentuoja atvejus, kada rengiami detalieji planai, bei 2 dalimi, tuo, kad statiniai, kurių kapitalinį remontą planuojama atlikti, yra Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje, Trakų istorinio nacionalinio parko nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2000 m. balandžio 4 d. nutarimu Nr. 388, 8 punktu, Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 912 ir paskelbtos Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos 1993 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 212 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos paskelbimo“, 5 pastraipa, kurioje nustatyta, kad parko planavimo schema, kaip valstybinės reikšmės teritorinio planavimo dokumentas, yra pagrindas detaliams planavimo, statybų, rekonstrukcijos projektams rengti, ir kuria remiantis, ginčo teritorija patenka į Rekreacinės zonos įstaigų teritoriją bei numatyta, kad čia pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 20 dalimi, Statybos techniniu reglamentu STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826, bei faktinėmis bylos aplinkybėmis, teismas pripažino, jog detalusis planas pagal Teritorijų planavimo įstatymą šiuo atveju nerengtinas. Tai, kad detaliojo plano rengti nereikia, nurodė ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija 2011 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. (8.4)-2D-14220 (I t., b. l. 101-102) paaiškinusi, kad specialieji reikalavimai statinio kapitalinio remonto projekto parengimui reikalingi tuo atveju, kai projektu numatoma keisti statinio išorės išvaizdą ar kitas pastato vertingąsias savybes, kai jis yra kultūros paveldo vertybė. Ginčo objektas nėra įtrauktas į Kultūros vertybių registre registruotą apsaugos zoną (I t., b. l. 103), šiuo metu dar tik sprendžiamas klausimas dėl pastatų komplekso įtraukimo į šį registrą. Nors atsakovas reikalavimą rengti detalių planą grindžia Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos nuostata, jog Rekreacinės zonos teritorijoje pastatai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka, teismas pažymėjo, kad detaliojo planavimo institutas įtvirtintas Teritorijų planavimo įstatyme, reglamentuojantis detaliųjų planų, bet ne detaliųjų projektų rengimą. Teisės aktai nenustato ir nėra patvirtinta tokių projektų rengimo tvarka. Pažymėtina, kad abi nurodytos sąvokos vartojamos schemoje, kurioje nustatyta, kokiais atvejais rengiami būtent detalieji planai. Taigi, teismas nusprendė, kad tapatinti detalių projektų su detaliais planais nėra pagrindo. Remdamasis administracinių teismų praktikos suformuota pozicija, jog viešojoje teisėje vadovaujamasi principu „draudžiama viskas, kas nėra leista“, teisės ir pareigos įstatymuose įtvirtintose normose nustatomos itin tiksliai ir nesukuriama prielaidų teisės normas aiškinti plečiamai net ir kito teisėkūros subjekto priimtų teisės aktų (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. vasario 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-313/2010), teismas vertino, jog nepagrįsta Direkcijos pozicija, siejanti detaliuosius

projektus su detaliaisiais planais pagal Teritorijų planavimo įstatymą. Be to, pažymėjo, kad minėtoje schemos nuostatoje nurodoma, kad pagal detaliuosius projektus statomi pastatai, įrenginiai, tvarkoma aplinka. Atsižvelgęs į tai, kad Rekreacinei zonai nustatyto planavimo tikslas yra statyti rekreacijos įstaigas, jų aplinką pritaikyti poilsiavimui, teismas padarė išvadą, jog planavimo veiksmai siejami su naujų statinių statyba ir nesiejami su kapitalinio remonto darbais, kai nekeičiami statinio išorės matmenys. Tai, kad reikalavimas parengti detalų planą nagrinėjamu atveju yra perteklinis, atsiliepime nurodė ir Trakų rajono savivaldybės administracija (I t., b. l. 142-143).

Teismas vertino nepagrįstu atsakovo argumentą, kad nagrinėjama byla yra tapati Vilniaus apygardos administracinio teismo nagrinėtai administracinei bylai Nr. I-66-189/2010, kurioje 2010 m. sausio 26 d. priimtas sprendimas yra įsiteisėjęs. Minėtoje byloje buvo sprendžiamas ginčas tarp pareiškėjo ir atsakovių Trakų rajono savivaldybės administracijos bei Direkcijos dėl atsisakymo išduoti specialiąsias projektavimo sąlygas. Pagal tuo metu galiojusią Lietuvos Respublikos statybos įstatymo redakciją, specialiąsias projektavimo sąlygas parengdavo ir pateikdavo savivaldybės administracijos direktoriui už saugomos teritorijos apsaugą atsakinga institucija – Direkcija, o savivaldybės administracijos direktorius atitinkamai išduodavo projektavimo sąlygų sąvadą (Statybos įstatymo 20 str., redakcija galiojusi iki 2010 m. spalio 1 d.). Pasikeitus teisiniam reglamentavimui, projektavimo sąlygų sąvado ir specialiųjų projektavimo sąlygų instituto neliko. Dėl to teismas nurodė, kad minėta byla nuo nagrinėjamos skiriasi savo faktiniu ir teisiniu pagrindu.

Atsižvelgęs į tai, teismas padarė išvadą, kad Direkcijos atsisakymas išduoti specialiuosius reikalavimus šiuo atveju yra viršijantis jos kompetencijos ribas, todėl neteisėtas. Esant tokiai faktinei ir teisinei situacijai, atsakovas įpareigotas atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus, t. y. Direkcija įpareigota teisės aktų nustatyta tvarka parengti ir išduoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 90 str.).

Remdamasis ABTĮ 2 straipsnio 14 punktu, 15 straipsnio, 22 straipsnio, 88 straipsnio, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas, VAI) 8 straipsnio 1, 2 dalies nuostatomis, teismas padarė išvadą, kad esminis individualaus administracinio akto požymis – konkrečių teisinių pasekmių nustatymas tam tikram asmeniui arba jų grupei, todėl ginčo objektu administraciniame teisme gali būti viešojo ar vidaus administravimo subjekto aktai ar veiksmai (neveikimas), kurie suinteresuotiems asmenims sukelia atitinkamas teises pasekmes. Pareiškėjo prašomu panaikinti Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštu Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ pareiškėjui nėra nustatomos teisės ar pareigos, yra atsisakoma atlikti veiksmus. Teisės akto priskyrimo administraciniam aktui klausimas yra sprendžiamas ne vien pagal teisės akto pavadinimą, jame nurodytą apskundimo tvarką ar jame vartojamas sąvokas, bet pagal tikrąją teisės akto turinį, nustatomą pagal administraciniam sprendimui būdingus požymius. Ginčijamame rašte buvo nurodyta informacija dėl atsisakymo atlikti veiksmus, todėl teisme turi būti reiškiamas reikalavimas tik dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

III.

Pareiškėjas uždaroji akcinė bendrovė „X“ apeliaciniu skundu (II t., b. l. 22–25) prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimo dalį, kuria netenkintas skundo reikalavimas panaikinti Trakų istorinio nacionalinio parko

direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštą Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“, ir priimti naują sprendimą – patenkinti pareiškėjo skundą visiškai.

Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

1. Pirmosios instancijos teismas, suklaidintas atsakovo, neteisingai pritaikė teisės normas, reglamentuojančias individualaus administracinio akto sampratą, todėl nepagrįstai nusprendė, kad Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštas Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ nėra administracinis sprendimas, nes jame nėra nurodyti Viešojo administravimo įstatymo nustatyti individualiam aktui taikomi reikalavimai, t. y. nenurodyta sprendimo apskundimo tvarka, be to, nėra net institucijos antspaudas (VAĮ 8 str. 2 ir 3 d.). Tačiau aplinkybė, kad atsakovas nenurodė VAĮ 8 straipsnyje nustatytą individualiam administraciniam aktui keliamų formos reikalavimų, rodo atsakovo aplaidų bei nekompetentingą darbą – VAĮ pažeidimą. Tačiau formalūs (nors ir imperatyvūs), tik nuo viešojo administravimo subjekto priklausantys individualaus administracinio akto surašymo pažeidimai, nereiškia, kad turinio požiūriu aktas nėra individualus administracinis aktas, kaip tai apibrėžta ABTĮ 2 straipsnio 14 punkte, VAĮ 8 straipsnio 1 dalyje. Kitoks aiškinimas nebūtų suderinamas su esminiais viešojo administravimo principais. Be to, tai patvirtina ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencija (žr., pvz., 2012 m. rugsėjo 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-2702/2012). Taigi, šiuo atveju, esminę reikšmę turi dokumento turinys, iš kurio ir reikia spręsti, ar jis yra individualus administracinis aktas.
2. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad skundžiamas atsakovo raštas ir turinio atžvilgiu nelaikytinas individualiu administraciniu aktu, nes juo tik atsisakoma atlikti veiksmus. Tačiau Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštas Nr. S-(10.7)-95 yra individualus administracinis aktas, tiesiogiai sukeliantis teises pasekmes, nes sukuria įpareigojimus, ir atitinka ABTĮ 2 straipsnio 14 punkte nustatytus reikalavimus, t. y. tai vienkartinis teisės taikymo (Statybos įstatymo 20 str. 3 d.) aktas, skirtas konkrečiam subjektui (pareiškėjui). Raštu nėra atsisakoma atlikti veiksmų, o kaip tik juo konkrečiai pareiškėjui nustatomas privalomas reikalavimas pastatų kapitaliniam remontui – Teritorijų planavimo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka parengti žemės sklypo detalų planą.
3. Visų pirma, tai patvirtina lingvistinis skundžiamo rašto aiškinimas. Rašte atsakovas nurodė – „Atsižvelgdama į išdėstytą, Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija nustato šiuos reikalavimus: 1. Rekreacijos įstaigos teritorijos pastatų, įrenginių statybai, aplinkos sutvarkymui Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka parengti detalų planą“.
4. Antra, atsakovas raštą išdavė, vykdydamas jam Statybos įstatyme priskirtas viešojo administravimo funkcijas. Rašto priėmimo metu galiojusio Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatyta, kad statinio projektas rengiamas, vadovaujantis saugomos teritorijos direkcijos išduotais specialiaisiais saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimais, taikomais konkrečiam projektuojamam statiniui, sklypui ar teritorijai konservacinės apsaugos prioriteto teritorijoje ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje. Kaip nurodyta pirmosios instancijos teismo sprendime, ginčo, kad pareiškėjas planuoja atlikti kapitalinį remontą pastatuose, kurie yra Trakų nacionalinio parko teritorijoje, nėra. Dėl ketinamų vykdyti statybų Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje nurodytus reikalavimus išduoda atsakovas. Todėl Statybos įstatymo

20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka pareiškėjas 2012 m. sausio 13 d. prašymu kreipėsi į atsakovą, kad šis duotų specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui. Atsakovas, kaip Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nustatyta tvarka specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus išduodantis subjektas, skundžiamu raštu pareiškėjui ir nustatė reikalavimą pastatų kapitaliniam remontui – parengti žemės sklypo detalų planą. Būtent šis reikalavimas pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi ir pripažintas neteisėtu, todėl atsakovas įpareigotas išduoti pareiškėjui specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui, nenustatant reikalavimo parengti žemės sklypo detalų planą.

5. Trečia, pagal Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį be aptariamų specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų, saugomoje teritorijoje statytojas negali rengti statinio kapitalinio remonto projekcinės dokumentacijos, o be jos – gauti statybas leidžiantį dokumentą. Todėl dokumentas, kuriuo yra nustatomi aptariamieji reikalavimai, imperatyviai suformuluoja asmeniui privalomo elgesio taisyklę ir juos gavusį asmenį tiesiogiai įpareigoja projekcinę dokumentaciją rengti pagal valstybės institucijos duotus reikalavimus. Taigi, net nevertinant fakto, kad skundžiamu raštu nustatytas reikalavimas yra neteisėtas, nustatytas atsakovui viršijus kompetenciją, teigtina, jog vykdydamas Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje jam priskirtas funkcijas, atsakovas skundžiamame rašte nustatė pareiškėjui tiesiogiai teisinės pasekmės sukeliantį įpareigojimą. Todėl skundžiamas atsakovo raštas vien dėl savo turinio nėra tik informacinio-aiškinamojo pobūdžio raštas, kuris pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką nelaikomas individualiu administraciniu aktu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. gruodžio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-3066/2011).

Atsakovas Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą (II t., b. l. 32–33) prašo tai, ar pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytos aplinkybės, teisiniai argumentai bei motyvai sudaro teisinį pagrindą Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimo dalies panaikinimui, spręsti teismo nuožiūra. Pažymi, jog atsižvelgiant į tai, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimu Direkcija yra įpareigota parengti ir išduoti UAB „X“ specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus Žemaitės g. Nr. 1, Trakų m. esančių pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams, nenustatant reikalavimo parengti žemės sklypo detalų planą, todėl, jei įsiteisėtų šis sprendimas, Direkcija privalėtų jį vykdyti, t. y. iš naujo parengti ir išduoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus. Todėl nėra teisiškai reikšminga, ar Direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštas Nr. S-(10.7)-95 bus panaikintas ar ne, nes jis yra *ad hoc* pobūdžio, parengtas atsakant į konkretų kreipimąsi, o įvykdžius pirmosios instancijos teismo sprendimą, teisinės pasekmės UAB „X“ sukeltų jau iš naujo nustatyti Direkcijos specialieji reikalavimai.

Atsakovas Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija apeliaciniu skundu (II t., b. l. 11–14) prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

1. Pirmosios instancijos teismo išvada, jog pareiškėjas į Direkciją kreipėsi dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų kapitaliniam remontui atlikti išdavimo, o Direkcija šiuos reikalavimus išduoti atsisakė, motyvuodama tuo, kad kapitaliniam remontui atlikti būtina parengti detalų planą, yra visiškai nepagrįsta, nes Direkcijos 2012 m. vasario 17 d. rašte Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ nėra nurodyta, jog būtent kapitalinio remonto atlikimui būtina parengti detalų planą. Jame įtvirtinta bendro pobūdžio nuostata, jog UAB „X“ priklausančios rekreacinės įstaigos teritorijos pastatų, įrenginių statybai, aplinkos sutvarkymui Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka parengti detalų planą bei kokių teisės aktų privaloma laikytis jį rengiant, todėl negalima teigti, kad minėtas raštas nustato reikalavimus detaliojo plano rengimui pastatų kapitalinio remonto atveju, nes Direkcija laikosi pozicijos, jog ginčo pastatų kapitalinis remontas išvis nėra galimas.
2. Direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštas Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ parengtas vadovaujantis veiklą Trakų istoriniame nacionaliniame parke reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis ir įsiteisėjusiu Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010, kuriame konstatuota, jog „<...> projektavimo tikslas – statinių, esančių (duomenys neskelbtini), Trakų m. kapitalinis remontas neatitinka bendrųjų Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principų. Ginčo pastatai yra Trakų istorinio nacionalinio parko (kompleksinės saugomos teritorijos) rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje. Šios teritorijos tikslą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuoja Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktas. Šioje teritorijoje esantys pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka. Todėl, Direkcijos nuostata, jog pareiškėjo valdomos rekreacinės įstaigos teritorijos pastatų, įrenginių statybai, aplinkos sutvarkymui teisės aktų nustatyta tvarka turi būti parengtas detalusis planas, yra pagrįsta. <...> Rekreacijos įstaigų teritorijų apsaugos ir naudojimo režimą nustato Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXXIII skyrius. Rekreacinės teritorijos. Minėto skyriaus 133.1. papunktis, įpareigoja rekreacines teritorijas įrengti pagal detalų planą (t. y. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema įpareigoja rengti detalų planą, kuris kompleksiskai nustatytų teritorijos tvarkymo priemones, išdėstytų rekreacinę infrastruktūrą, nustatytų statinių architektūrinę raišką ir kt. Pareiškėjas įsipareigojo pagal valstybinės žemės nuomos sutartį laikytis specialiųjų žemės sklypo naudojimo sąlygų – Nacionaliniai ir regioniniai parkai). <...> „
3. Bendri Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principai yra įtvirtinti Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas (Žin., 1993, Nr. 68-1287; 2002, Nr. 54-2131; 2004, Nr. 156-5708, 2011, Nr. 106-4993) 2 skyriuje ir vykdant veiklą taikomi visoje Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje. Kokia konkrečiai veikla galima UAB „X“ nuomos pagrindu valdomame žemės sklype, esančiame Trakų r. sav. Trakų m. Žemaitės g. 1, iš esmės nustato Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktas, kuris turi būti aiškinamas neatsiejamai su Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas 4 skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko rekreacinės sistemos plėtotė“ ir jos 3 priedu „Poilsio įstaigos ir jų naudojimas“. Šiame priede „Žalgirio“ irklavimo bazė (byloje

esančiais įrodymais nustatyta, jog buvusios „Žalgirio“ irklavimo bazės pastatai nuosavybės teise priklauso pareiškėjau) priskirta rekonstruotinom poilsio įstaigom.

4. Pagal Statybos įstatymo 2 straipsnio 18 dalį statinio rekonstravimas – statybos rūšis, kurios tikslas – perstatyti statinį (pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, pakeičiant statinio išorės matmenis – ilgį, plotį, aukštį ir pan. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punktas bei 2 dalis numato, jog detalieji planai rengiami, kai keičiamas bent vienas iš šių privalomų teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų: teritorijos naudojimo tipas ir leistinas pastatų aukštis, leistinas sklypo užstatymo tankumas, leistinas sklypo užstatymo intensyvumas; detalieji planai gali būti rengiami ir kitais atvejais, kai tai nustato įstatymai ar kiti teisės aktai. Šiuo atveju tokią būtinybę nustato Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema. Jos 4 skyriuje „Trakų istorinio nacionalinio parko rekreacinės sistemos plėtotė“, be kita ko, nurodyta, jog Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje iki jo įsteigimo susiklostę gamtinių rekreacinių išteklių vartojimo būdai bei rekreacijos įstaigos neatitinka svarbiausių parko uždavinių. Esamą rekreacijos sistemą reikia keisti, sukurti naujas grandis. Todėl pirmosios instancijos teismas, netinkamai aiškindamas ir taikydamas minėtas teisės aktų nuostatas, neįsigilindamas į bylos esmę, neatsižvelgęs į įsiteisėjusiu Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 nustatytus faktus (prejudicinius faktus), nepagrįstai įpareigojo Trakų istorinio nacionalinio parko direkciją parengti ir išduoti pareiškėjui specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus Žemaitės g. Nr. 1, Trakų m. esančių pastatų, kurių unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams, kai pagal išdėstytą teisinį reglamentavimą pareiškėjui priklausanti buvusi „Žalgirio“ irklavimo bazė gali būti tik rekonstruojama.
5. Atsakovas nesutinka su pirmosios instancijos teismo motyvu, jog tapatinti detalių projektų su detaliais planais nėra pagrindo. Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas – specialiojo plano – tekstinėje dalyje įtvirtinta sąvoka „detalusis projektas“ buvo perimta iš schemas rengimo metu galiojusių teisės aktų, pvz., iš Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo laikinųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 161 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo“ (Žin., 1993, Nr. 10-251), kuriuose vartojamos tokios sąvokos kaip detalus tvarkymo projektas (16.3. p.), teritorinio planavimo dokumentai (projektai). Netgi po Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas patvirtinimo ir paskelbimo (1993 m. pabaigoje) priimtuose teisės aktuose, tokiuose kaip Teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 24 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo taikymo patvirtintiems, pradėtiems ir iki šio įstatymo įsigaliojimo nebaigtiems rengti teritorijų planavimo dokumentams“ (Žin., 1996, Nr. 51-1226), sąvokos „planas“ ir „projektas“ buvo tapatinamos. Pažymi, jog ir kituose Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas skyriuose vartojama sąvoka detalūs projektai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1323 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimo Nr. 912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. 156-5708) minėtas Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktas buvo pakeistas, jį papildant nuostata: „Kuriamos naujos rekreacinės įstaigos Trakuose, Gedimino g. 26, Aukštadvario g. 46A, ir Bražuolės kaimo agroparkinėje zonoje. Jų veiklą reglamentuoja nustatyta tvarka patvirtinti

detalieji planai.“ Šis pakeitimas buvo padarytas jau galiojant 2004 m. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo redakcijai, įtvirtinusiai detaliojo plano sąvoką. Atsižvelgiant į tai, Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemoje įtvirtintos sąvokos „detalieji projektai“ ir „detalieji planai“ turi būti vertinamos kaip tapačios.

6. Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė įsiteisėjusį Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010. Pirmosios instancijos teismas tik konstatavo, jog nagrinėjama byla nėra tapati Vilniaus apygardos administracinio teismo administracinei bylai Nr. I-66-189/2010, kurioje 2010 m. sausio 26 d. priimtas sprendimas yra įsiteisėjęs, tačiau visiškai nepasisakė dėl šiuo sprendimu nustatytų faktų, nors Direkcija jais grindė savo atsikirtimus. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 nustatyti faktai yra teisiškai reikšmingi nagrinėjant šią administracinę bylą, jie laikytini prejudiciniais, todėl pirmosios instancijos teismas privalėjo į juos atsižvelgti, vertinti ir dėl jų pasisakyti.

Pareiškėjas UAB „X“ atsiliepime į atsakovo apeliacinį skundą (II t., b. l. 34–47) prašo jį atmesti ir visiškai tenkinti pareiškėjo apeliacinį skundą.

Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

1. Direkcijos nurodoma administracinė byla Nr. I-66-189/2010 buvo nagrinėjama ne dėl to paties dalyko, ne tuo pačiu pagrindu ir net ne tarp tų pačių šalių, taikant skirtingas teisės normas, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai nesirėmė joje nustatytomis aplinkybėmis. Pažymi, jog Direkcijos nurodomoje administracinėje byloje UAB „X“ skundė 2009 m. gegužės 19 d. Direkcijos Trakų rajono savivaldybės administracijai adresuotą raštą Nr. S-(10.4)-321 ir Trakų rajono savivaldybės administracijos UAB „X“ adresuotą 2009 m. rugpjūčio 5 d. raštą Nr. AP3-2488, kuriais atsisakyta duoti specialiąsias projektavimo sąlygas bei jų pagrindu projektavimo sąlygų sąvadą, kurie nuo 2010 m. spalio 1 d. objektyviai nebegali būti išduoti, nes tokios dokumentų rūšies nebeliko pasikeitus Statybos įstatymui. Nagrinėjamoje byloje UAB „X“ skundžia visai kitą individualų administracinį aktą – 2012 m. vasario 17 d. Direkcijos raštą, priimtą pagal UAB „X“ jau po Statybos įstatymo naujos redakcijos įsigaliojimo (pagal naujus jo reikalavimus ir procedūras) kitu teisiniu ir faktiniu pagrindu pateiktą 2012 m. sausio 13 d. prašymą išduoti specialiuosius reikalavimus. Teismų nustatytos aplinkybės pagal nebegaliojančias teisės normas, negali būti laikomos tapačiomis nagrinėjant ginčą, kilusį taikant pakeistas (naujas) teisės normas. Kitoks šių aplinkybių vertinimas pažeistų vieną iš esminių administracinės teisės principų – administracinė teisė negali būti aiškinama ir taikoma plečiamai. Be to, būtų pažeistas ir įstatymo galiojimo laike principas. Ginčas turi būti sprendžiamas pagal teisės normas, galiojančias teisinių santykiu atsiradimo metu, bet ne pagal normas, kurios nustojo galios dar iki susiklostant teisiniams santykiams.
2. Be to, tik atsižvelgdama į tai, kad teisminis ginčas nuo 2010 m. spalio 1 d. tapo beprasmis (nes apeliacinės instancijos teismas po 2010 m. spalio 1 d. nebūtų galėjęs įpareigoti Direkciją duoti projektavimo sąlygas, t. y. nebūtų galėjęs įpareigoti subjektų atlikti teisės aktuose nebereglamentuotų veiksmų), UAB „X“ 2011 m. vasario 7 d. atsisakė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui 2010 m. vasario 9 d. pateikto apeliacinio skundo, kuriuo ginčijo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimą. Tačiau UAB „X“ jokių būdu nepripažino

sprendimo pagrįstumo, t. y. atsisakydama minėto skundo, nepripažino, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimas yra pagrįstas.

3. Direkcijos nurodomoje administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 buvo nagrinėjamas skundas, nes Direkcija apskritai atsisakė Trakų rajono savivaldybės administracijai duoti specialiąsias projektavimo sąlygas pastatų kapitaliniam remontui. Pastarąją atsisakymą Direkcija motyvavo tuo, kad 2008 m. vasario 15 d. Direkcija UAB „X“ jau buvo išdavusi specialiąsias sąlygas projektavimui dėl pastatų griovimo (nors tuo metu UAB „X“ prašė rekonstrukcijos) ir Direkcijos nurodomų naujų statinių statybai (tam, pagal tuo metu galiojusį Teritorijų planavimo įstatymą, reikėjo parengti žemės sklypo detalųjį planą). Tuo tarpu nagrinėjamoje byloje skundžiamas Direkcijos raštas, kuriuo Direkcija davė specialiuosius reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui, tačiau nepagrįstai ir neteisėtai nurodė, kad pastatų kapitaliniam remontui atlikti būtina paruošti žemės sklypo detalųjį planą. Taigi, ginčo dalykas yra iš esmės skirtingas.
4. UAB „X“ į Direkciją 2012 m. sausio 13 d. kreipėsi dėl pastatų kapitalinio remonto, pablogėjus jų būklei. Dėl pablogėjusios Pastatų būklės Trakų rajono savivaldybės administracija 2011 m. lapkričio 28 d. raštu „Dėl Žemaitės g. 1, Trakuose esančių pastatų remonto“ (skundo priedas Nr. 6) įpareigojo UAB „X“ kuo greičiau suremontuoti pastatus, kad kaip įmanoma greičiau Trakų miestui būtų sugrąžintas estetinis vaizdas ir būtų užtikrintas miesto gyventojų ir kitų asmenų (turistų, poilsiautojų) saugumas. Už tokių įpareigojimų nesilaikymą pareiškėjui gresia teisinė atsakomybė. Jau po pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo UAB „X“ iš Trakų rajono savivaldybės administracijos Trakų seniūnijos vėl gavo 2013 m. vasario 7 d. Nurodymą Nr. 2-43 (šio atsiliepimo priedas Nr. 2), kuriuo pareiškėją įpareigojo iki 2013 m. gegužės 31 d. sutvarkyti bendrovei priklausančių pastatų fasadus, užtikrinti, kad į juos nepatektų pašaliniai asmenys. Jame nurodoma ir tai, kad iki 2013 m. gegužės 31d. neatlikus pastatų remonto darbų, UAB „X“ bus taikoma administracinė atsakomybė. Pastebi, kad 2009 m. skundžiant Direkcijos atsisakymą apskritai duoti specialiąsias sąlygas projektavimui, jokių Trakų rajono savivaldybės įpareigojimų nebuvo. Tad, siekiant atkurti pablogėjusias Pastatų savybes, taip užtikrinant ne tik tinkamą pareiškėjo nuosavybės teisės įgyvendinimą, t. y. galėjimą tinkamai naudoti, valdyti nuosavybės teise turimą turtą, bet ir užtikrinant kitų asmenų teisių ir interesų apsaugą bei jų saugumą (CK 4.37 str.), bei įvykdant Trakų rajono savivaldybės administracijos įpareigojimus, UAB „X“ nutarė remontuoti (numatant tik paprastojo ir kapitalinio remonto darbus) 1974 m. statytus viešbučių paskirties pasatus. Todėl Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies (straipsnio 2010 m. liepos 2 d. redakcija, galiojanti nuo 2010 m. liepos 15 d., Žin., 2010, Nr. 84-4401) pagrindu 2012 m. sausio 13 d. prašymu UAB „X“ kreipėsi į Direkciją specialiųjų reikalavimų, teikdama ir kvalifikuotų specialistų paruoštus projektinius pasiūlymus pastatų kapitaliniam remontui. Pabrėžia, kad joks teisės aktas nedraudžia statytojui, pasikeitus faktinėms aplinkybėms (pablogėjus pastatų būklei, siekiant juos išsaugoti, paruošus aiškius projektinius pasiūlymus, kurie įrodo, kad UAB „X“ tikrai neketina vykdyti jokių rekonstrukcijos darbų – kaip buvo teigiama Direkcijos nagrinėjant administracinę bylą Nr. I-66-189/2010), kreiptis į kompetentingas institucijas su kitu prašymu gauti specialiuosius reikalavimus. Ypač, kai įpareigojimus atlikti pastatų remontą nuolat teikia ir Trakų rajono savivaldybės administracija, už kurių nevykdymą UAB „Kristina“ grėstų administracinė atsakomybė. Taigi, akivaizdu, kad tiek teisinis, tiek faktinis pagrindai aptariamose bylose skiriasi ir šioje byloje negali būti atsižvelgiama į 2010 m. išnagrinėtoje byloje nurodomas aplinkybes.
5. Direkcijos nurodomoje 2010 m. išnagrinėtoje byloje vienu iš atsakovų buvo ir Trakų rajono savivaldybės administracija, kuri atsisakė duoti projektavimo sąlygų sąvada

UAB „X“ nes Direkcija būtent savivaldybei, o ne UAB „X“, atsisakė duoti savivaldybės prašytas specialiąsias projektavimo sąlygas. Taigi, skiriasi ir bylos šalys. Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, akivaizdu, kad aptariamų administracinių bylų ir ginčo dalykas, ir ginčo pagrindas skiriasi (nėra tapatūs), skiriasi ir bylų šalys, dėl įsigaliojusių teisės aktų pakeitimų skiriasi teisinis santykių reglamentavimas ir atitinkamai teisiniai ginčų sprendimo pagrindai.

6. Visiškai nepagrįstas Direkcijos skundo teiginys, kad skundžiamu Direkcijos raštu ji pastatų kapitaliniam remontui nenustatė specialaus reikalavimo teisės aktų nustatyta tvarka parengti žemės sklypo detalųjį planą. Šiuo apeliacinio skundo argumentu Direkcija negrindė savo pozicijos bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme. Jokių nuorodų į tai, kad skundžiamu raštu Direkcijos duotas specialusis reikalavimas nebuvo išduotas pastatų kapitaliniam remontui, Direkcija nenurodė ir šiomis aplinkybėmis savo pozicijos negrindė. O bylos nagrinėjime iš esmės Direkcija nedalyvavo. Todėl akivaizdu, kad pirmosios instancijos teismas negalėjo vertinti ir nustatyti Direkcijos tik su apeliaciniu skundu teigiamos aplinkybės, dėl kurios UAB „X“ net negalėjo pasisakyti. Atsižvelgiant į tai, aptariamas Direkcijos argumentas net negali būti apeliacijos dalyku.
7. Be to, ši Direkcijos tik su apeliaciniu skundu pateikiama skundžiamo rašto interpretacija prieštarauja bylos aplinkybėms, viešojo administravimo principams. Direkcijos rašte aiškiai nurodoma, kad Direkcija atsako į UAB „X“ 2012 m. sausio 13 d. prašymą, kuriuo UAB „X“ Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies pagrindu prašė duoti specialiuosius reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui. Rašte Direkcija nenurodė, kad atsisako UAB „X“ duoti specialiuosius reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui. O kaip tik, atsakydama į UAB „X“ prašymą, Direkcija rašte aiškiai nurodė: „Atsižvelgdama į išdėstytą, Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija nustato šiuos reikalavimus: 1. Rekreacijos įstaigos teritorijos pastatų, įrenginių statybai, aplinkos sutvarkymui Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka parengti detalųjį planą.“. Rašte nebuvo jokios nuorodos į tai, kad šis reikalavimas taikomas tik kitoms statybos rūšims, bet ne pastatų kapitaliniam remontui. Juo labiau, kad UAB „X“ 2012 m. sausio 13 d. prašymu neprašė išduoti specialiųjų reikalavimų jokiai kitai statybos rūšiai kaip tik pastatų kapitaliniam remontui. Todėl Direkcija objektyviai negalėjo duoti specialiųjų reikalavimų statybai, dėl kurios nebuvo kreiptasi. Todėl Direkcijai skundžiamame rašte aiškiai nenurodžius, kad reikalavimai neišduodami, priešingai, teigiant, kad „nustatomi reikalavimai“, nėra jokio pagrindo pripažinti pagrįstais Direkcijos apeliacinio skundo argumentus, jog raštu UAB „X“ neva nebuvo išduoti reikalavimai pastatų kapitaliniam remontui. Rašto turinys patvirtina, kad Direkcija raštu nustatė reikalavimą pastatų kapitaliniam remontui parengti žemės sklypo detalųjį planą.
8. Direkcija visiškai nepagrįstai nurodo, kad pastatų kapitalinis remontas iš viso yra negalimas (tuo pačiu reikalaujant atlikti pastato rekonstrukciją). Tokia Direkcijos pozicija ir reikalavimai prieštarauja teisės aktams, Direkcijos kompetencijos riboms, esminiams administracinės teisės ir nuosavybės teisės neliečiamumo principams, teisingumo ir protingumo principams. Ši nepagrįsta Direkcijos pozicija paremta tik „subjektyvia“ Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 nurodytų aplinkybių interpretacija. Tačiau, kaip minėta, 2010 m. nagrinėtoje administracinėje byloje Nr. I-66-189/2010 teismas sprendimą priėmė pagal tuo metu galiojusius įstatymus, kitu teisiniu ir faktiniu pagrindu. Todėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. sausio 26 d. sprendimu nustatytos aplinkybės nesudaro pagrindo Direkcijai

Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies pagrindu UAB „X“ neišduoti specialiųjų reikalavimų pastatų kapitaliniam remontui pagal galiojančią (pakeistą) Statybos įstatymo redakciją.

9. Tik esamų statinių savininkas turi teisę spręsti, kokią statybos rūšį pasirinkti, siekiant išsaugoti jam nuosavybės teise priklausančius statinius. Tokia jo teisė yra kildinama iš Konstitucijoje įtvirtino nuosavybės neliečiamumo principo, Statybos įstatymo nuostatų. Joks teisės aktas Direkcijai nesuteikia teisės statinių savininką įpareigoti atlikti didesnio masto pertvarkymus, jei statybos tikslas tėra išsaugoti statinius (nuosavybę) ir tam pakanka mažesnės apimties darbų; kaip ir nesuteikia teisės atsisakyti išduoti specialiuosius reikalavimus, kuriuos nustatyti yra Direkcijos pareiga pagal Statybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį. Tai, kad Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemeje nustatoma, kad „Žalgirio“ irklavimo bazė priskirta rekonstruotinoms poilsio įstaigoms, nereiškia, jog UAB „X“, siekdama išsaugoti jai nuosavybės teise priklausančius pastatus, negali atlikti jų paprastojo ir kapitalinio remonto (vykdyti statybos rūšių, kuriais tik palaikoma pastatų būklė, o ne iš esmės keičiamas statinys, statybos darbų), kai tokią teisę jai suteikia aukštesnės teisinės galios nei Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema teisės aktas – Statybos įstatymas. Kaip tik Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemeje „Žalgirio“ irklavimo bazės priskyrimas rekonstruotinoms poilsio įstaigoms rodo šio poįstatyminio teisės akto leidėjo siekį ją išsaugoti, o ne nugriauti, ko iš esmės ir siekia Direkcija. Be to, akivaizdu, kad kapitaliai suremontavusi pastatus ir juose pradėjusi vykdyti poilsio įstaigų – viešbučių, paslaugų teikimo veiklą, UAB „X“ netrukdo, o kaip tik prisideda prie Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemeje nustatyto tikslo inicijuoti rekreacinių teritorijų atsiradimą ir naujų grandžių kūrimą. Šiuo metu Direkcijai draudžiant atlikti bet kokius pastatų išsaugojimui būtinus statybos darbus, pastatai yra nenaudojami ir kelia grėsmę aplinkiniams. Todėl atmestinas atsakovo argumentas, kad UAB „X“ siekis kapitaliai suremontuoti pastatus neatitinka Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemeje nustatyto uždavinio Trakų istoriniame nacionaliniame parke plėsti rekreacijos sistemą.
10. Šiuo atveju Direkcija, teigdama, kad pastatų kapitalinis remontas apskritai nėra galimas, ne tik nepagrįstai siekia apriboti UAB „X“ konstitucinę teisę į nuosavybę, bet ir akivaizdžiai pažeidžia pagrindinius viešojo administravimo principus. Tokia Direkcijos pozicija rodo akivaizdų Direkcijos (ją atstovaujančių asmenų) „asmeninį“ nusistatymą prieš UAB „X“. Pažeisdama konstitucinius nuosavybės neliečiamumo principus, Direkcija siekia, kad UAB „X“ dar 1974 metais statytus statinius ne remontuotų, bet nugriautų, nes jie Direkcijai tiesiog yra „negražūs“, tačiau jokiais objektyviais kriterijais nepagrindžia, kodėl pastatai kelia vizualinę taršą, kaip ji pasireiškia, kaip ji nustatyta objektyviai, kodėl (koku teisiniu pagrindu) pastatai turi būti nugriauti, ir kodėl, Direkcijos manymu, tariama „vizualinė tarša“ negalėtų būti pašalinta, pvz., atlikus kapitalinio remonto darbus ir sutvarkius pastatų fasadą.
11. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad pastatai architektūrine prasme yra vertingi ir turi būti išsaugoti. 2012 m. kovo 22 d. įvyko Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus architektūros-urbanistikos ekspertų tarybos posėdis, kurio metu be išimties visi (20) posėdyje dalyvavę Architektūrinės urbanistikos ekspertų tarybos nariai pasisakė ir pritarė išvadai, kad „buvusios „Žalgirio“ irklavimo bazės pastatų kompleksas vertintinas kaip įdomus ir vertingas sovietmečio architektūros kūrinys, reprezentuojantis laikmetį, todėl turėtų būti saugomas, remontuojamas ir pritaikomas šių dienų poreikiams, užtikrinant viešąjį interesą – teritorijos prieinamumą visuomenei. Tikslinga inicijuoti komplekso įtraukimo į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą procedūrą“. Ekspertų taryba, atsiribojusi nuo bet kokių kitų

aplinkybių, o sprendė tik dėl pastatų komplekso architektūrinės vertės. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinis padalinys 2012 m. rugpjūčio 30 d. rašte Nr.(12.24.V)-2V-925 „Dėl irklavimo bazės Trakuose įrašymo į Kultūros vertybių registrą“ nurodė, kad „Vilniaus teritorinio padalinio specialistų nuomone, buvusi „Žalgirio“ irklavimo bazė Žemaitės g. 1, Trakuose (pastatyta 1974 m.) turi kultūrinę vertę“, todėl Kultūros paveldo centras nustatinėja šio objekto vertingąsias savybes: šiuo metu jau yra atlikta objekto apžiūra ir yra parengtas Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto projektas, kuris 2012 m. gruodžio 11 d. raštu yra pateiktas Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybai apsvastyti. Tai patvirtina Kultūros paveldo centro 2012 m. gruodžio 11 d. raštas Nr.(6.3)-2-598. Visa tai paneigia Direkcijos objektyviais duomenimis nepagrįstus teiginius, kad pastatų kapitalinis remontas neatitinka bendrųjų Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo ir tvarkymo principų, nes pastatai savo architektūra tariai kelia vizualinę taršą. Atsižvelgiant į tai, atmetini pirmosios instancijos teisme net nenagrinėti ir tik apeliaciniame skunde Direkcijos nurodyti argumentai, kad UAB „X“ apskritai negali būti išduodami reikalavimai pastatų kapitaliniam remontui.

12. Direkcija nepagrįstai teigia, kad sąvokos „detalusis projektas“ ir „detalusis planas“ yra tapačios. 1993 m. gruodžio 6 d. Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punkte nurodoma, kad pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detaliuosius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka“. Ši punkto dalis buvo palikta galioti ir 2004 m. spalio 21 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1323 patvirtintame šios nuostatos pakeitime. Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema patvirtinta dar 1993 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, o aukštesnės teisinės galios Teritorijų planavimo įstatymas priimtas Lietuvos Respublikos Seimo tik 1995 m., kuris tik tada (1995 m.) į Lietuvos teisės sistemą įvedė detalaus planavimo institutą. Todėl nepagrįstai Direkcija nurodo, kad šiame poįstatyminiame teisės akte buvo įtvirtinta, kad rekreacinėse zonose pastatai ir įrenginiai statomi pagal detaliuosius planus. 2004 m. spalio 21 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė peržiūrėjo ir pakeitė 1993 m. gruodžio 6 d. Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemą, būtent tą punktą, apie kurį kalba Direkcija, tačiau detalaus plano reikalavimo visų Trakų istoriniame nacionaliniame parke esančių pastatų kapitaliniam remontui vis tiek nenustatė, nors detalaus plano institutas buvo įvestas dar 1995 m. Lietuvos Respublikos Seimo. Tai akivaizdžiai rodo, kad aktą priėmęs subjektas netapatina detaliųjų planų su detaliaisiais projektais. Taip pat rodo jo valią nustatyti privalomą detaliųjų ir specialiųjų planų pagal Teritorijų planavimo įstatymą rengimą tik naujai kuriamoms rekreacinėms įstaigoms. Minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais (1993 m. ir 2004 m.) įtvirtintos administracinės teisės normos, kurios negali būti nei aiškinamos, nei taikomos plečiamai; tokį jų taikymą pagrindžia ne tik teisinės valstybės principai, bet ir administracinės teisės doktrina, teismų praktika.
13. Šiuo metu galiojantis 1995 m. gruodžio 12 d. Teritorijų planavimo įstatymas nenustato, kad, norint vykdyti statinio kapitalinį remontą, reikia rengti detalių planą. Teritorijų planavimo įstatyme nustatoma, kad detalusis planas yra rengiamas, kai keičiamas bent vienas iš privalomų teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų: 1) teritorijos naudojimo tipas, 2) leistinas pastatų aukštis, 3) leistinas sklypo užstatymo tankumas ir 4) leistinas sklypo užstatymo intensyvumas. Statybos įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje nustatyta, kad „Statinio kapitalinis remontas – statybos rūšis, kurios tikslas — pertvarkyti statinį (pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų – ilgio, pločio, aukščio ir pan.)“. Taigi, atliekant

jau esamo statinio kapitalinį remontą, pagal teisės aktuose apibrėžtą šios statybos rūšies turinį ir paskirtį, nėra keičiami privalomi teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimai, t. y. nekeičiamas teritorijos naudojimo tipas, leistinas pastatų aukštis, leistinas sklypo užstatymo tankumas ir leistinas sklypo užstatymo intensyvumas. Todėl, atliekant jau esamo statinio kapitalinį remontą, detaliojo teritorijų planavimo dokumentų negalima reikalauti, jie nerengiami. Juk detaliojo plano sprendiniuose objektyviai nebūtų galima nurodyti jokių nuo esamos būklės pasikeitusių teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų, reikalingų pastatų kapitaliniam remontui. Analogiškas pozicijos laikosi ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (2011 m. lapkričio 3 d. raštas Nr.(8.4)-2D-14220 – UAB „X“ skundo priedas Nr. 7).

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Bylos ginčas yra dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą patenkino iš dalies ir įpareigojo Trakų istorinio nacionalinio parko direkciją parengti ir išduoti pareiškėjui specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo apsaugos reikalavimus Trakuose, Žemaitės g. 1, esančių pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams, nenustatant reikalavimo parengti žemės sklypo detalų planą.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu skundą pateikė dėl teismo sprendimo dalies, kuria buvo atmestas pareiškėjo skundas ir nepatenkintas skundo reikalavimas panaikinti Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos 2012 m. vasario 17 d. raštą Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“.

Atsakovas prašo panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, išnagrinėjusi apeliacinius skundus ir patikrinusi pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, remdamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 136 straipsnyje nustatytomis bylos nagrinėjimo ribomis, kad teismo nesaisto apeliacinio skundo argumentai ir jis privalo patikrinti visą bylą, daro išvadą, jog pareiškėjo apeliacinis skundas atmestinas, atsakovo skundas tenkintinas.

Pareiškėjas 2012 m. sausio 19 d. pateikė atsakovui prašymą parengti ir išduoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų, kurių unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), ir unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini), indeksas (duomenys neskelbtini), esančių (duomenys neskelbtini), kapitalinio remonto darbams (I t., b. l. 12-13). Atsakovas 2012 m. vasario 17 d. raštu Nr. S-(10.7)-95 informavo pareiškėją, kad jo nurodyta teritorija ir statiniai patenka į Trakų istorinio nacionalinio parko Rekreacinės zonos rekreacijos įstaigų teritoriją, kurioje pastatai, įrenginiai

statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus ir nustatė reikalavimą parengti prašomiems darbams detalų planą (I t., b. l. 9-10).

Prie pareiškėjo prašymo pateiktas atsakovui statinių kapitalinio remonto projektinių siūlymų aiškinamasis raštas patvirtina, kad pareiškėjo pasirinktas kapitalinis remontas apima ir teritorijos tvarkymą, nekeičiant sklypo plano sprendinių. Tai yra, numatoma atstatyti arba remontuoti sunaikintas dangas, perkloti arba remontuoti lauko inžinierinius tinklus, atstatyti sunaikintus gerbūvio elementus, sutvarkyti ežero pakrantę, demontuoti ir sutvarkyti teritoriją, kurioje šiuo metu yra įrengtas nebefunkcionuojantis viešas tualetas (I t., b. l. 21).

Teritorijos tvarkymo darbų neapima statinio kapitalinio remonto sąvoka, numatyta Statybos įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje, pagal kurią statinio kapitalinis remontas – statybos rūšis, kurios tikslas – pertvarkyti statinį (pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų – ilgio, pločio, aukščio ir pan.). Todėl vertintina atskirai, ar pagrįstas prašymas išduoti saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus.

Pareiškėjo valdomam žemės sklypui yra nustatyta speciali naudojimo sąlyga, taikytina nacionaliniams ir regioniniams parkams (I t., b. l. 25-27).

Specialių žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343, 135 punktu nustatyta, kad Nacionalinių ir regioninių parkų teritorijose nustatomi bendrieji veiklos apribojimai ir apribojimai pagal šių parkų funkcines (funkcinio prioriteto) zonas. Parkų planavimo schemų kraštovaizdžio (teritorijos) tvarkymo reglamentai juos papildo ir patikslina. Šių Sąlygų 133.1 punktu nustatyta, kad rekreacinėse teritorijose žemės naudotojai privalo rekreacines teritorijas įrengti pagal detalų planą, jas prižiūrėti ir tvarkyti, sodinti jose smulkius želdynus rekreacinėms sąlygoms pagerinti, ypač – vandens telkinių apsaugos juostose.

Teritorija ir joje esantys statiniai yra Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 912, Trakų istorinio nacionalinio parko (kompleksinės saugomos teritorijos) rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje. Šios teritorijos tikslą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuoja Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktas, kuriuo nustatyta, kad šioje teritorijoje esantys pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka.

Šiam ginčui yra aktualia minėtos normos nuostata, kad aplinka tvarkoma pagal detaliuosius projektus, nes pareiškėjas siekia pertvarkyti rekreacinę teritoriją, kurioje yra jo valdomas žemės sklypas.

Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad detalieji planai gali būti rengiami ir kitais atvejais, kai tai nustato įstatymai ar kiti teisės aktai.

Šiuo atveju Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos „Rekreacinė zona“ 3 punkte yra įvardinti detalieji projektai, o Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose yra nurodomas detalus planas. Teismas, įvertinęs sąvokų nesutapimą bei remdamasis minėto įstatymo nuostata, daro išvadą, jog šio ginčo atveju teritorijos tvarkymo dokumentas turi būti detalus planas.

Esant šioms aplinkybėms, yra pagrindas pripažinti, kad atsakovas pagal pareiškėjo prašymą ir pateiktus priedus prie prašymo 2012 m. vasario 17 d. raštu Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ nustatė teisėtą ir pagrįstą reikalavimą aplinkos sutvarkymui rengti detalų planą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo nustatyta priešingai, naikintinas, kadangi teismas neteisingai taikė ir aiškino ginčo santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas (ABTĮ 143 str.).

Panaikinus sprendimą, priimtinas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas (ABTĮ 88 str. 1 d. 1 p.).

Remdamasi išdėstytais argumentais ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ apeliacinį skundą atmesti.

Atsakovo Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos apeliacinį skundą patenkinti.

Panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. sausio 3 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai Laimė Baltrūnaitė

Stasys Gagys

Romanas Klišauskas